

GEORG SIMMEL (1858. – 1919.)

SADRŽAJ

1. ŽIVOT I DJELA

1. ŽIVOT I DJELA

Rodio se u Berlinu, a umro u Strassburgu. Potjecao je iz imućne židovske obitelji, ali je kršten u protestanskoj crkvi. Uz M. Webera, Simmel se računa kao začetnik tzv. formalne sociologije. Bavio se proučavanjem Darwinove teorije selekcije, metafizikom životonazora, napisao je poznatu raspravu o teoriji novca i suptilno je interpretirao Rembrandtove portrete. Tako se obično Simmela smatra za klasičnog teoretičara moderne. U njegovoj je refleksiji prepoznatljiva trostruka napetost: sustavno neriješena opasnost između geneze i važenja, između iskustva i a priori, Darwinove teorije selekcije i evolucije te Kantove transcendentalne filozofije. Simmel je razvio svoju formalnu sociologiju kao teoriju uvjeta mogućnosti društva te kao razvoj etike »individualnog zakona«, kao razvoj pesimističke teorije života i kategorije »tragedije kulture«.

Simmelova »formalna sociologija« ispituje opće temeljne oblike podruštvenjenja kao npr. nad- odnosno pod-ređivanje, podjelu rada, konkurenciju, formiranje stranaka itd. Postignuće određenih ciljeva, primjećuje Simmel, ne pruža društveno-djelatnom individu nikakav mir i zadovoljstvo. Baš naprotiv, realizacija uvodi u »melankoliju ispunjenja«, koja dovodi do permanentnog nemira. Iz tragičnog pesimizma 19. stoljeća Simmel je dobio analitički senzibilitet za ekstremnu upitnost i nestabilnost socijalnih sustava, za katastrofalni labilitet društvenih oblika organizacija.

U etici, za razliku od Kanta, Simmel zastupa princip kreativne pojedinačnosti individua. »Najdragocjenije je najsmrtnije«. Smrt je za Simmela oblik života jer ograničuje i formira život. Simmelova se misao sukobljava s akademskim diskursom, tako da je on tek s 56. godina postao profesorom filozofije u Strassburgu. Poznat mu je učenik bio E. Bloch.